

БЕЛАРУСЬКІ ШЛЯХ

Адрес редакцыі і адміністрацыі:
Серпухоўская вул. д. № 12

Рэдакцыя адчынена ад 1 да 2 гадз.
пасля поўдня.
Адміністрацыя—зрана ад 10 да 2 гадз.
У вечары ад 5 да 7 гадз.
Рэдакцыя пакідае за сабой права на-
праўляць перасыланыя рукапісы і ко-
респондэнцыі.

Цана
асобн. нум. 15 к.

Падпіска: з дастаўкай да дому у Мін-
ску на 1 месяц 3 рублі.

Цана абвестак:
за першы пэрыяд на 1-й стар. 1 руб.
на астатняй—50 кат.

Штодзенная грамадзка-палітычная газэта.

№ 61.

Менск. Пятніца 7 чэрвеня 1918 г.

Год I

Пад адным штандарм.

Іменем «актывізму» паз-
ваўся у Польшчы кірунак па-
літычнай мыслі, каторы ваяе
за жывое дачыненне палікоу
да палітычных падзеяў у ця-
перашні-ж час. Ён заклікае
палікоу к будаванню Польш-
чы зараз-жа, нідабладачы
гэтай працы на далей, выка-
рыстоўваючы тую магчымасць
якая існуюць у цяперашні
момэнт.

Рэалізм у палітыцы, лезунг,
які ставіць польскіх актыві-
стаў проці пассивістаў—ста-
роннікаў пачатковага ма-
симальнага, каторым зараз-жа
хапелася-б усяго, хаця гэта
усе ні годзіцца з інтарэсамі
другіх народаў і можа іх па-
крыўдзіць, альбо нічога. Ак-
тывісты ні адмаўляючыся ад
ідэалогіі пассивістаў лічаць што
пачынаць можна і з мейсця.

Інша адна прыкмета актыві-
зму (польскага) гэта бажан-
не вясці сваю працу у зго-
дзе з Цэнтральнымі Дзяржава-
мі, на іх апраўчаныя.

На сколькі у Польшчы ак-
тывізм з'явіўся ў пачатку ча-
су, ён ні сказаў новага слова.
Бо раней польскіх у гэтым
кірунку пайшлі літоўскія ун-
іверсальныя партыі і як мы ба-
чымы раней за другіх дайшлі
да пажаданых сабе скуткаў.
Вынікам іх працы ёсць ужо
дзяржаўная нізалежнасць Літ-
вы, т. зв. Малой Літвы, на
якую, ідуць рэальнымі крока-
мі да сваёй мэты, згадзіліся
літоўскія палітыкі.

Актывізм даў моцны рух
наперад і польскай справе, ка-
торая да яго з'яўлення стаяла
надта кепска.

Нашыя «закардонныя» бра-
ты, беларусы Віленшчыны і
Горадзеншчыны, знаходзячы-
ся пад тымі самымі уплывамі
і у тых самых жыццёвых ва-
рунках што і літвіны, што і
палікі, так сама ні асталіся
чужымі актывізму.

Іх паказуе знамясто з
гамтэйным жыццём, да яго
яны прытлі адначасна з літ-
вінамі калі ні раней за іх,
але асабліва цяжкія акаліч-

насці ствараныя вайной для
Беларусі ні давалі ім магчы-
масці выступіць як значней-
шая сіла і дайсці да жаданых
скуткаў.

Толькі цяпер, калі для іх
адчыніліся дзверы і у нашу
частку Беларусі, калі паволі
на радзімых мейсцы вароча-
юцца жыхары Вільні і Горад-
ні і Беластоку і ўсіх сёл і га-
радоў той часткі Зямлі Бела-
рускай, для нашых братоў ад-
чынілася магчымасць шыро-
кай творчай працы. І вот пы-
танне «што рабіць?» цяпер-жа,
зараз-жа становіцца тамта
на чаргу.

«Гоман» адбіваючы палітыч-
ныя думкі «тае» часці Белар-
усі так атказуе на запытан-
не артыкулам Яг. Х. Х. у 44
нумэры:

«Да ўсіх трагедый Белар-
ускага народу прылучылася ця-
пер новая. Гэта раздзел Бела-
русі на дзве часткі лініей
Берасцейскае умовы».

Выказваючы надзею на ка-
лішні перагляд Берасцейскай
умовы, чаго з ніцярпільнасцю
чакае беларускі народ, «Гоман»
заворыць далей што адным ча-
канем ні можна агранічыва-
цца, а трэба пры гэтым пра-
цаваць, і крэсьліць такую
праграму працы для беларусаў
за рубіжом праведзенным мір-
наю умовай.

Беларусам прыходзіцца тут,
у межах акупацыі, напружаць
усе свае сілы у барацьбе с
тымі, хто здаўна цікае на згу-
бу беларускага народу. Нам
прыходзіцца барацца з двай-
ным гвалтам над намі палікоу
— гвалтам матэрыяльным, эка-
номічным, і гвалтам духоўным
на грунне культурна-нацыя-
нальным і рэлігійным. Дзеля
нацыянальнае самаабароны мы
павінны арганізаваць свае сілы
на кожным грунці, а тым бо-
лей на грунці ладжэння тым-
часовага ўпраўлення нашым
краем.

Другая задача, дзеля катор-
ай мы павінны цяпер праца-
ваць з усіх сіл сваіх, гэта
абарона нашай захаднай гра-
ніцы ад палікоу, абарона ад
польскіх апетытаў паняць Бе-
ласточыны, Бельшчыны, Го-
радзеншчыны. Аб гэтым мы

ужо даводзілі пісальні, і цяпер ні-
ма патрэбы пмаць тут гавя-
рыць.

Урэшці, ёсць і трэцяя за-
дача. Там, за лініей Берас-
цейскага міру, ужо пачалася
творчая гасударствяная работа
беларускага народу, будаванне
нізалежнасці Беларусі. Тут, з
гэтаго боку гнае лінію, дагэ-
туль усе спало, бо варункі на-
шаго жыцця ні давалі магчы-
масці пачаць будаванне сва-
ей дзяржаўнасці. І калі ця-
пер адкрываецца перад намі
магчымасць такой працы, хопі
і на грунці нізалежнасці та-
званай «малой Літвы», дык мы
ні павінны сядзець, змалюшы
рукі: паматаючы, што белару-
сы у межах старой нямецкай
окупацыі—гэта народ тэры-
тарыяльны, што лны зані-
маюць тут свой асобны абшар
(ую Горадзеншчыну і безмала
ую Велішчыну), мы павінны
на сваёй палавіне «малой Літ-
вы» будаваць пачатак сваё
уласнае гасударствянасці,
каб у прыпадку шчаслівай
развязкі пытання аб пера-
ладзе Берасцейскае умовы і
злучэння у тэй ці іншай фор-
мі ўсіх беларускіх зямель мы
на гэты бок фронту былі так
сама прыгатаваны да самабыт-
наго нізалежнага гасударствя-
наго жыцця, як нашы браты-
беларусы з-за фронту і нашы
суседзі у старой окупацыі,
Літвы.

Работа для нас ёсць, ды
яе—немала. Мы павінны толь-
кі ні губляць агульна-бела-
рускай пундаводнай зоркі: ні-
залежнасці ўсіх Беларускіх
зямель,—і раней ці пазней яна
даведзе нас, куды трэба».

Трэці пункт гэтай праграм-
мы,—«будаваць» на сваёй па-
лавіне «малой Літвы» пачатак
уласнае гасударствянасці—
маючы мэтай нізалежнасць
ўсіх Беларускіх зямель, мы
адсюль можам толькі вітаць.
Там і тут мы павінны ра-
біць адну работу,—будаваць
сваю гасударствянасць. Там
у «Малой Літве» і тут, у
«Роднай Федэратывной, соци-
ялісцкай» рэспубліцы мы па-
вінны працаваць пад адным

штандарм, на якім для ўсіх
нас напісана «Ніхай жыве Ні-
залежная Беларусь!».

П.

НА ЧАСЕ.

З адлівам уцекачоў назад на
свае родныя попалішчы, пас-
ля чатырох—гадовай разлукі с
сваёй любай можна пачаць
урэгуліраванне селянскага жы-
цця, разстроенага за час вай-
ны. Тут патрэбны вялікія ага-
рарныя паліпшэнні, у кантах-
це з землеуласнікамі. Трэба
канечна наладзіць добры ад-
посны паміж селянамі і пана-
мі, дзеля агульнага будавання
зямельнай гаспадаркі. Трэба
агульнымі сіламі сперагчы пле-
мянное былое, копі і г. д., якія
знаходзяцца у нашым краі у
надта кепскіх варунках. Зні-
шчэння жывелі за чатыры га-
ды вайны гразіць у будучыне
вялікай апаснасцю і воль спе-
цыялістам гэтай справы трэба
ніхільна зараз-жа ўзяцца
наладжываць дзюр пад гэтым
па ўсім краі, каб хаця
скудныя астаткі ні нішчыліся
без патрэбы, каб з мясам аб-
ходзіліся ашчадна ні толькі
на месцах, але і у вёсках.
Вельмі добра было-б, каб на
гэтай частцы былі з'арганіза-
ваны ўсюды спецыяльныя ка-
місіі ад селян і землеуласнікаў.

Пасля гэтаго варта звяр-
нуць увагу на коопэратывы,
якія знаходзіліся у ціпмалі-
ных абставах за час вайны.

У гэтым кірунку у нас бы-
ло воль якое зывішчэ: на ме-
стах коопэратывы развіваліся
вельмі складна і хутка: раслі,
як грыбы, хаўрусныя крэмы
розных устаноў, розных слу-
жачых, розных камітэтаў і
арганізацый уцекачоў. Вылі-
каў іх да істнавання вялікі
нібывалі людзі паншчу роз-
ных элементаў.

Затое на вёсках тых коо-
пэратывы, якія істнавалі і да
вайны бадай усе спынены. Ра-
зумеюцца, гэтаму дапамог брак
людзей, нідахват арганізатар-
скіх сіл на вёсках. Былі, прау-
да, мейсцамі апрача стварэння
іх у пачатку перабарота, але

большасць згінула с трэскам
пасля злоупатраблення граш-
мі і меннеу тымі кулакамі-
камбінатарамі, якім заўсёды у
правінцы шанцуе улезці у
такія установы, дзе можна ру-
кі свае граць. Цяпер гэта
вельмі адчувальна. І вось дзе-
ля гэтаго, ні чакаючы помачы
ад казіны, трэба самым ўзяцца
за гэту справу.

Калі ўладзіцца добрыя крэ-
дытныя таварыствы, разумны
тавараабмен, калі падымюцца
хатнія рамеслы у нашым краі
—тады будзе лаложана мяжа
упадку гаспадаркі. Гэта будзе
першым каменнем у адбудаван-
ні Беларусі.

Я-р.

Агульныя весткі.

ЛУГАНО, 2/VI. Барыкі
тэлеграфіруе газэце «Коррёр-
дэла-Сара»: Гэрманцы працу-
юць са страшной такі плана-
мернасцю. У трэці раз ім ця-
пер удалося, зусім ні замедна
для праціўніка, падгатовіць
адно з найвялікшых наступ-
ленняў, вядомых з гісторыі.
Аэрапланы хаўруснікаў нічога
ні прыкмецілі, што рабілося на
фронце і у яго тылу. Ні бы-
ло ніякіх азнак маючага быць
наступлення; у гэтым раёне
панавала такая цішыня, што
зморэныя пастаяннымі бітвамі
аўгелескія дывізіі перапраў-
ляліся сюды на адпачынак.
Наступленне гэрманскіх вой-
скаў пачалося вечарам, калі ішчы
ні кончыўся абстрэл газавымі
гранатамі. Уніпрагальнай пе-
мені густых масы ударных
частцей праціўні у атудення
воблакамі акопы, а на зарэ
гэрманцы ўжо уварваліся у
варожыя лініі, ні спатыкаючы
агня. Тактычнае заадачэнне во-
рага удалося гэрманцам у той
жа меры, як і стратэгічнае.
Атака арміі генэрала Бона бы-
ла зроблена з вялікай энэргі-
і. Нізведнай сілы бітва ад-
нык жа толькі пачынаецца.

ЦУРЫХ, 3/VI. Швайцар-
ская газэта «Незе Цурхэр-
Цайтунг» паведамляе с Гам-
жа, што на Захаднім фронце

красавіку і маю мес. пало 5,000 амерыканскіх салдат.

БЭРЛІН, 3/VI. Глаўнае прыкметаюцца вялікі лік смертных выпадкаў, ад хвароб сирод амерыканскай арміі. Яны у тры разы болей ліку забітых на фронце. Прыблізна 3/4 хворых памірае ад запаленага пляцу. Сярод нахадзячыхся у Амерыцы войск як паведамляе газета «Нью Ворлд», смертныя выпадкі ад інфлюэнцы часты. Напрыклад, на другім тыдні красавіка было паведамлена аб 585, а на трэцім тыдні таго жа месяца а 278 смертных выпадках ад хвароб.

БЭРЛІН, 2/VI. Сумма грошавых збораў на адвару імяні Людэндорфа дасягнула роўна 50 мільёнаў марак. Рэзультаты вулічных збораў, пачаўшыхся учора у Берліне і у Імпэрыі, яшчэ ні ўзяты на від.

МАДЫМ, 3/VI. Прэдстаўленні дэргаў згоды падняты пратэст проці патрэбавання савацкім урадам атавання назад французскага пасла з Расіі Нуллаіса. Амерыканскі пасол Фрэнсіс адправіўся у Маскву дзеля падачы народнаму камісару Чычэрэну агульнай ноты дыпламатычнага корпуса дэргаў згоды.

ПАРЫЖ 2 гм. «Havas». Сягоння вочу у ваколіцы Парыжа разыгралася бітва з нямецкай самалётнай флотыліяй. Адному з самалётаў удалося прарвацца праз лінію абароны і кінуць свае бомбы на Парыж. 4 асобы цяжка накалечаны.

ШТОКГОЛЬМ, 3 гм. «Voss Ztg.» Генерал Маннэргейм, глаўнакамандуючы фінляндскім войскам пакінуў сваё становішча і учора 2 гм. прыбыў у Штокгольм.

Першы Фінляндскі крэйсэр «Карьяль» прыбудзе на гэтых днях у Гельсінгфорс, 3 другіх будуцца.

БЭРЛІН, 4 гм. «Berl. Lokaltz.» У гмаху прускага сойму учора адбылося сабрание незалежнага камітэту «нямецкага міру». На гэтым сходзе праф. др. Дытрых Шэфэр гаварыў аб справе новага ўстаўлення ўсходу. На яго зданне Нямеччына цяпер ні мае прычыны мешацца у ўнутраныя справы Расіі, на сколькі ні будуць нарушэння мірных умоў. У развязанню справы так званай польскай дэргаўнасцы на месцу пачуе вялікая ніўфінасць. Прамоўца адкінуў аўстропольскую развязку справы. Усходняя нямецкая граніца павінна да ўсходніх Прусе і да горнага Шлезвігу быць так забезпечана, як прызнае гэта патрэбным ваеннае камандаванне.

Нова Літва можа паўстаць толькі у такой форме, якая адказвала-б значнай большасці па праўдзі літоўскага наслення, бо інакш яна зробіцца афэрай колонізатарскіх пасяганняў. Курляндзія, Ліфляндзія і Эстляндзія павінны

быць злучаны у тасударственны арганізм, пад кіраўніцтвам Прусеі, так каб пры гэтым узяты былі пад увагу жыццёны і Латышоў і Эстонцаў. Пр. Шэфэр вітае незалежнасць Фінляндзіі.

Пасля гэтай прамовы слова моў консысторыяльны райна др. Зебэрг аб балтыйскіх культурных пытаннях. Адгранічэнне Ліфляндзіі і Эстляндзіі ад ўсходу культурнай граніцай ні можа быць найменавана анэксіяй.—гэта нацыянальнае жаданне. Балтыка зноў павінна быць прызнана нямецкім краем.

Правам госьці гаварыў суперінтэндэнт Ліфляндзіі Гекгэз з Рыгі. Ён у сваёй прамове асабліва падкрэсліваў, што на балтыйскі край хоча адраўнацца ад Расіі каб на заўсёды астанца нямецкім.

Сабранне зачынілася пры здравіцы на чысьце Гіндэнбурга, Людэндорфа і арміі.

Весткі з Расіі.

— **Владзівастан.** С прычыны сваіх страт есаул Семёнаў, як паведамляюць з Японіі, звярнуўся за падмогай.

— **Харбін.** У Харбіне выйшлі етычкі паміж расійскай міліцыяй і кітайскімі салдатамі. Кітайцы чуюць сябе поўнымі гаспадарамі.

— **Владзівастан.** Рэйтар паведамляе, што савецкі ўрад вымагае ад Нарвэгіі выдачы А. Керэнскага і М. Тэрэшчанка.

(«Новая Жизнь» за 26).

— **Стоггольм, 3/VI.** Георгій Плеханаў, стварыцель расійскай сацыял-дэмакратыі, пасля доўгай хваробы плуцаў сканчаўся у адной фінскай санаторыі.

— **Іркуці.** Оловяная занята на раніцу 19 мая без боя. Праціўнік адышоў на другі бераг Онопа. Як паказваюць жыхары у Оловянай было 2000 кітайцоў і 500 казакаў, але у апошнюю мінугу кітайцы адмовіліся ісці у наступленне. Оловяная абстрэліваецца варожай артылерыяй. У раёне Александроўскага завода каля селенія Оноп—Борзя ідуць бітвы.

(«Заря Россіи» за 23).

— **На Камчатцы.** Петропаўлоўскі Савет на Камчатцы тэлеграфуе у раду народных камісараў а крытычным становішчы ў Камчатцкай вобласці. Да гэтага часу ўсе харчы і рэчы першай патрэбнасці дастаўляліся с першымі райсамі параждаў Добровольнага флоту з Владзівастанка. У гэтым годзе рух параждаў на Камчатцы спыніўся дзеля таго, што ўсе караблі захоплены амерыканцамі і ангельцамі. Петропаўлоўскі савет вымагае, каб зараз жа адправілі з Уладзівастанка паражды срочным райсам, бо інакш ваяленню патражае галодная смерць, а у рыбнай прамысловасці поўная разруха.

— **Уладзівастан, 21/V.** У

Харбіне стварыўся новы ўрад у складзе Хорвата. Колчака. Устругава і Пупілава, прычужных у поўным кантакце с шайкамі Семёнова.

— **Усмірыцелі.** У марце мес. салдаты чырвона-гвардзейны Лебедзеў і Лебягіні былі камандзіраваны з Масквы у Волокаламск дзеля ўтварэння парадку. Там яны назнакоміліся з нейкім Стрельцовым і, паміж іншым, даведаліся ад яго, што у пазараемай шафе мейсцовай харчавой управы лежачы вялікія сумы грошай. Яны ўзялі шафу, але грошай там ні было. Тады яны пайшлі у суседнюю булавую, крыкнулі «Руки вверху» і забралі с касы 50 руб. Яны былі арыштаваны.

Мясняя ноч.

Ясны месяц сьвечу.
Сыніць зялёны лес
І садок у квеце.
Серабрыцца увосе.
Ад таго квіцення
У лясках у садах
Быццам лятунічце
Над далінай пах
Зывёзд на небе—сіто,
Месяц між іх стаў,
У адно воль зліто:
Небо: ноч і стаў!
Дзе ручэй—крыніца,
Сьнегіцца туман;
Стаў аж зіхаціцца.
Лётае калкан..
Відмы воль здаюцца.
Жутка неяк так,
Зыкі раздаюцца—
Чэркае турчак!..
Салавей аж млее
Недзе у кустох
І яго жалее
Рэху па райстох..
Кракча на балоне
Войско жвавых жаб,—
У бубны калоне—
Баліновы штаб.
Часам воль начніца,
Быццам той галуб—
Каб жа ні спазніцца—
Праляціць на дуб..
У маёвай ночы
Ніспадзеваў шмат
І чаруе вочы
Воршаў сумных рад.

Захар Вехаць.

21/V.

МЕНСКАЕ ЖЫЦЦЕ.

Бонавымі крамамі адпущак па новых кніжках цукравога пяску, солі, сушанай агародніны і сернікаў пачнецца 7-го або 8-го чэрвеня, с прычын агульных нідэхватау у арганізацыі справы.

— **Апэрацыі абмена царскіх грошай, «керэнак» і думскіх на акупацыйныя, спыненыя у «Ваксальштубе»,** шлі ажыццелена у банкірскіх канторах, хаця і па паніжанаму курсу (за 100 царскіх—107 нямецкіх), 5-го і 6-го чэрвеня.

У апошні дзень курс царскіх грошу упаў і канторы сталі прапанаваць за 1 руб. цар.—1.05 акуп.

Афіцыйнае паведамленне нямецкага вярхоўнага камандавання за 5 чэрвеня 1918 року.

Захадні тэатр вайны.

Група армію Кронпрынца Рупрэхта.

Успешныя атакі у Фландрыі прынеслі нам палонныя. На ўсім фронце йшла старанная разведка дзеяўскасці. Артылерыйскія бітвы часамі ажыўляліся.

Група армію Германскага Кронпрынца.

Пры расшырэнні нашых усьпехаў на поўднёвым беразе. Ён мы адкінулі ворага да Амблені—Бютры і ўзялі яны пазіцыі паўднёвай Домбэра. Мейсцовыя баі на абодвух старонах р. Урсеі, у другіх месцах становішча без перамер. Лейтэнант Левэнгардт атрымаў сваю 26 ўзлудную перамогу.

Першы-Генерал-кватэрмайстар фон-Людэндорф.

У мескім магістраце пачалася прыёмка спраў ад былых упраўцаў, якія у свой чарод адсылаюць прэзёмнікаў да заведуючых аддзелаў (іх усяго 7), а тыя да памочнікаў а ўжо гэтыя апошнія да праўдзівых працаўнікоў справы, старых і вопытных слугак—дзелаваду сталоу у «добрых старых часах» вынасіюць шчыра на сваіх плечах нелегкую працу па кіраўніцтву тоі ці іншаю адраслю.

Цяпер ідзець старанная апрацоўка спіска членаў рады давераных асобаў пры магістраце с кругу віднейшых грамадзян мескай абшчыны, як кажа прыказ глаўнакамандуючага арміяй.

Назначэнне па гэтаму спіску у Раду давераных будзе у бліжэйшыя дні.

На загарадных трантах па загаду паліцмейстара, устаноўлены негласны надзор міліцэйска-паліцэйскіх чыноў за скупшчыкамі прадуктаў ад сялян.

Аканчальная ліквідацыя ўпраўленскіх аддзелаў Л. Р. ж. д. па адкліку начальніка дарогі інжэнера Зеля, адбудзецца да 1/VX—г. г., пасля чаго функцыяніруючыя цяпер ліквідацыйныя камісіі ад служачых будуць расфарміраваны.

Агенты гэтых камісіяў прыкамаандыруюцца да складу пучевых служачых.

Нятрыманне пэнсіі духавенствам ад 1 марта прымусіло епіскапа Георгія увайсці з асобым па гэтай справе хадатайствам перад нямецкімі ўладцамі, дзеля таго, што трэбавацельныя ведамасці на пэнсію, штомесячна падаваныя у казначэйство, ні к чэму ні прывадзілі.

Перапаўненне Маладзечнскага пунта ўцэначамі Літвы і Прыбалтыкі без усялякіх пропускаў і камітэцкіх сьвядэцтваў, стварыўшае массу хлапот і вазны у літацельна-санітарным кірунку, дзякуючы прынятым мерам, даходзіць да канца.

Памяненныя ўцекачы будуць частычна, па выпадку пэнсіі, рэзбных фармальнасцей, рэзэвакуіраваны на будучым тыдні.

Афіцэрскае бюро, с прычын інтэнсунай эвакуацыі афіцэраў, доктароў і ваенных чыноўнікаў у Расію і акупаваныя месцы (павярхняя рэгістрацыя закончылася 1-го чэрвеня), у хуткім часе нікаторыя с сваіх аддзелаў (майстарні, швальі, шапочная і інш.) значыцельна зьменьшыцца, а ін-

шыя (як напр. эканамічную краму) зусім зачыніць.

Насавыя сухоты губ. земскай управы становяцца «прытчай во языцях», як і безгрошае мескай управы.

І тут і там німа чым плаціць служачым пэнсіі, ні даходзячы да розных ніпрастых «пазаістэаваў», німа чым субсідаваць установы, нават найболей патрэбныя, як то: шпіталі, прытулкі і інш.

Выпуск бон губ. зем.управы, аб чым апошняя старанно хадатайствуе, пакуль ні разрэшаны.

Сярод арэндатараў на землях Волканоўскага сістэматычны ніпрыем апошнім ад арэндатараў чыншавой платы прадажаецца, як роуна ен упарта, адказывае і у узабнаўленні умоваў тым з іх, у каго кончыўся срок 12-ці летняй арэнды.

Нідаімка ад году у год нарастае, а вотчынік усе ўпіраецца і робіць па свайму.

Апошнія дажджы пры халодным падворы (тэмпература даходзіла да 5°), па словах стражылаў, мелі слабы уплыў на азімі і яр.

Брак цёпла у далейшым можа пашкодзіць ураджая.

Курсы беларусазнаўства.

7 чэрвеня Лекцыя Ст. Лянкоўскага: «Гісторыя Беларускага права».

Пачатак а 7 гадз.

Весткі с краю.

— **Літоўскі універсітэт.** Як піша «Lietuvos Aidaz» есць праект адкрыць у Вільні літоўскі універсітэт ужо у селетнюю восень. Пакуль што маюць быць адкрыты тры факультэты: юрыдычны, філэзофічны.

— **Смаленшчына (П.Т.А.)** У Оршы апублікаваны правілы перахода граніцы у акупаваных месцах, па якім харчоў можна браць на 3 дні, грошай—500 рублёў. Манеты і залатныя рэчы забіраюцца пад квітанцыю.

Рэдактар А. Прушынскі.

Выдавецтва «Т-во Заранна».